

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2016-2017 / ETAPA a II-a – 31 martie 2017
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse:

A. Rândunicile sunt păsări mici, cu spate și aripi negre, cu reflexe albastrii, gușă ruginie și abdomen alb. În zbor par în totalitate negre, dar pot fi recunoscute cu ușurință datorită cozii bifurcate (în formă de furculiță) și lungi.

Rândunicile ciripesc și sporovăiesc între ele când stau pe fire sau pe acoperișuri – te pot chiar trezi! Ele zboară spre nord, ajungând în Europa, unde își construiesc cuiburi, depun ouă și își cresc puii. Pot fi observate din martie și până în septembrie.

Rândunicile își construiesc cuiburile din biluțe modelate din salivă și lut.

Cum poți diferenția o rândunică de o drepnea neagră?

Deși asemănătoare, rândunica este semnificativ mai mică decât drepneaua. Aripile drepnelei sunt mai lungi și mai înguste, având formă de coasă. Rândunica are aripi mai „flexibile”, pe care și le împăturește vizibil. Coada rândunicii este mult mai lungă și vizibil bifurcată. De obicei, poți observa rândunici la țară și drepnele în orașe.

Cum poți diferenția păsările tinere de cele adulte?

Rândunicile tinere sunt puțin mai mici și au cozile mai scurte decât părinții lor. Dacă treci pe lângă o fermă, probabil poți găsi un cuib într-o clădire mai veche sub o bârnă, sau sub streășina clădirilor. Dacă nu faci gălăgie, poți observa o părticică din viața de familie a rândunicilor – în cuib poți vedea câțiva pui pe care părinții îi hrănesc cu insecte.

Cu ce se hrănesc?

În general, prind insecte în zbor, mai rar de pe sol sau de pe suprafața apei.

Cuibul rândunicilor

Cuibul este, în general, ascuns într-o clădire, sub un pod sau sub o streășină. În general, are forma unui sfert de sferă (bilă). Este construit din noroi sau lut amestecat cu salivă, fire de iarbă sau paie. Este lipit de un perete, de o grindă sau de o cornișă. Este întotdeauna deschis la vârf.

Iernare

Rândunicile din Europa își petrec iarna în Africa de vest, din zona ecuatorială și până la extremitatea sudică a continentului.

Populația de rândunici din Europa

Rândunicile sunt păsări comune, având o populație stabilă în Europa. Cu toate acestea, distrugerea mediului natural ar putea duce la dispariția lor de pe continentul nostru.

(Text preluat de pe site-ul <http://www.springalive.net/ro-ro/springalive/randunica>)

B. În rând cu caișii au înflorit spumele violete ale liliacului, purtate pe vârfuri de ramuri subțiri, ca niște pământufuri de fulgi pentru scuturatul oglinzilor soarelui de sus. Ce modistă harnică și-a expus de Florii pălăriile în verdeața fragedului liliac? Dar penele lui de struț au fost furate, una câte una, jumulte de mâna mică și sălbatică a copiilor, agățați de garduri, ca să prade avutul imaterialilor fabricanți din uzinele Botanicii subterane.

Deasupra florilor din grădină, pe atlazul* azurului palid, alunecă săgețile rândunecelor, ca într-o stampă*.

Și înflori, iată, și gutuiul după ce frunzele au crescut deplin, ca să primească florile rare, așezate câte una, cu o simetrică economie, în cuiburile lor. Locurile le-au fost rezervate din vreme în punctele unde frunzele se întâlnesc cap în cap și brodează pentru evenimentul știut și ținut secret al unei flori, un leagăn rotund, un blid neted, verde, în mijlocul căruia va sta, legănată de adieri, ceașca albă, trandafirul a florilor de porțelan.

(Tudor Arghezi, *Cartea cu jucării*)

*atlaz - țesătură pentru căptușeli și fețe de plapumă, mai groasă decât satinul, lucioasă pe o singură față.

*stampă - imagine imprimată după o placă gravată

C. *Un aer călduț, parfumat
sub cerul de-un pal ivoriu*,
în vale pârâul umflat
aleargă sălbatec și viu.*

*În zori m-a trezit sărutarea
trimisă pe-o rază de soare;
lumina-neca depărtarea –
tot răul murise-n uitare.*

*Veni pe aripă de vânt
o veste frumoasă din cer.
Și-acuma bătrânul pământ
își lasă jocul de ger.*

*E vestea ce-o murmură sara
zefirul. Pădurea o știe;
sosește de-acum Primăvara,
să bucure lumea pustie.*

*Prin dealuri sărace se-aude
un zvon care crește mereu.
Îl spun a pârâului unde,
îl cântă tot sufletul meu.*

*O floare albastră și crudă
se-nalță sfioasă spre soare
și cată la loc să se-ascundă
de firea zăpezii ce moare.*

*Tu, soare, trimite lumină
în raze bogate spre noi
și fă să răsară-n grădină
frunzișul, pe arborii goi...*

(Magda Isanos, *Primăvara*)

*ivoriu - fildeș

STANDARD

- Conform informațiilor prezentate în textul A, o deosebire existentă între rândunică și drepneua neagră este că:
  - aripile drepnelei sunt mai flexibile decât cele ale rândunicii;
  - coada rândunicii este mai mică decât coada drepnelei negre;
  - aripile drepnelei sunt mai lungi și mai înguste decât cele ale rândunicii;
  - drepneua neagră este mai mică decât rândunica.
- După cum rezultă din textul A, cuibul de rândunică are, de obicei, forma:
  - unui oval;
  - unei sfere;
  - unui sfert de sferă;
  - unei jumătăți de sferă.
- În primul paragraf din textul B se descrie înflorirea copacilor:
  - caisul și liliacul violet;
  - caisul și liliacul alb;
  - caisul și gutuiul;
  - liliacul violet și gutuiul.
- Structura din textul C: *se-nalță sfioasă spre soare* se referă la:
  - o pasăre;
  - o floare;
  - o grădină;
  - o pădure.

5. Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *O floare albastră și crudă* este:
a. fragedă;   b. necoaptă;   c. nemiloasă;   d. intensă.
6. Antonimul cuvântului subliniat în secvența *În rând cu caișii au înflorit spumele violete ale liliacului, purtate pe vârfuri de ramuri subțiri* este:
a. înguste;   b. groase;   c. mari;   d. largi.
7. Cuvântul *obicei* are:
a. 7 litere și 6 sunete;   b. 6 litere și 7 sunete;
c. 6 litere și 5 sunete;   d. 6 litere și 6 sunete.
8. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
a. po-pu-la-ți-a, rân-du-nici, cui-bu-ri-le, de-a-luri, arb-o-rii;
b. po-pu-la-ți-a, rân-du-nici, cuib-u-ri-le, dea-luri, ar-bo-rii;
c. po-pu-la-ți-a, rân-du-nici, cui-bu-ri-le, dea-luri, ar-bo-rii;
d. pop-u-la-ți-a, rând-u-nici, cui-bu-ri-le, dea-luri, ar-bo-rii.
9. Verbele cu funcția sintactică de predicat din ultima strofă a textului C sunt, în ordine, la următoarele moduri:
a. indicativ, imperativ, conjunctiv;
b. imperativ, imperativ, conjunctiv;
c. imperativ, condițional-optativ, conjunctiv;
d. indicativ, indicativ, conjunctiv.
10. Primele două verbe din secvența din textul B: *Și înflori, iată, și gutuiul după ce frunzele au crescut deplin, ca să primească florile rare, așezate câte una, cu o simetrică economie, în cuiburile lor.* sunt, în ordine, la următoarele timpuri ale modului indicativ:
a. prezent și perfect compus;
b. perfect simplu și perfect compus;
c. perfect compus și perfect simplu;
d. imperfect și perfect compus.
11. Verbele subliniate în următoarea secvență din textul A: *Rândunicile sunt păsări comune, având o populație stabilă în Europa. Cu toate acestea, distrugerea mediului natural ar putea duce la dispariția lor de pe continentul nostru.* sunt, în ordine:
a. copulativ, predicativ, auxiliar;
b. copulativ, nepredicativ, auxiliar;
c. auxiliar, predicativ, auxiliar;
d. copulativ, nepredicativ, copulativ.
12. Numărul substantivelor comune din strofa a III-a a textului C este de:
a. patru;   b. cinci;   c. șase;   d. șapte.
13. Substantivele subliniate în următoarea secvență din textul C: *În zori m-a trezit sărutarea/ trimisă pe-o rază de soare;/ lumina-neca depărtarea – / tot răul murise-n uitare.* au, în ordine, următoarele funcții sintactice:
a. complement, complement, atribut, subiect;   b. complement, atribut, complement, subiect;
c. atribut, subiect, atribut, complement;   d. complement, subiect, atribut, complement.

14. În strofa a V-a a textului C apar:
- a. numai imagini vizuale statice;
  - b. numai imagini vizuale dinamice;
  - c. numai imagini auditive;
  - d. atât imagini vizuale, cât și imagini auditive.
15. În secvența din textul B: *În rând cu caișii au înflorit spumele violete ale liliacului, purtate pe vârfuri de ramuri subțiri, ca niște pământufuri de fulgi pentru scuturatul oglinzilor soarelui de sus.* se utilizează:
- a. repetiția;
  - b. epitetul;
  - c. personificarea;
  - d. enumerația.
16. În prima strofă a textului C apar următoarele figuri de stil:
- a. epitetul și comparația;
  - b. repetiția și personificarea;
  - c. epitetul și personificarea;
  - d. personificarea și comparația.

EXCELENȚĂ

17. Scrierea cu majusculă a substantivului *Botanicii* din secvența *Dar penele lui de struț au fost furate, una câte una, jumulte de mâna mică și sălbatică a copiilor, agățați de garduri, ca să prade avutul imaterialilor fabricanți din uzinele Botanicii subterane.* sugerează:
- a. renașterea miraculoasă a naturii în anotimpul primăvara;
  - b. înflorirea gutuiului și a caisului;
  - c. înflorirea caisului și a liliacului;
  - d. întoarcerea păsărilor din țările calde.
18. Un aspect comun al textelor B și C este:
- a. descrierea, într-o manieră artistică, a pomilor în floare;
  - b. descrierea, într-o manieră artistică, a rândunicii;
  - c. ilustrarea, într-o manieră artistică, a unor aspecte referitoare la anotimpul primăvara;
  - d. prezentarea unor informații despre anotimpul primăvara.